Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) GARBARSKA 7—2.

Nr. Wilno, dnia 13 lipca 1935 r. 1321.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika. Dział. Str.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Kronika.

V. LITWINI PRUSCY.

Kronika.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika.

G ł o s y p r a s y s z w e d z k i e j o s p r a w i e k ł a j p e d z k i e j. "L.Aidas" Nr.155 / z VII.1935 r./:Pismo szwedzkie "Tiden" zamieściło ostatnio artykuł p.t."Wielka sprawa kłajpedzka". W artykule tym pismo szwedzkie daje przegląd wypadków, jakie miały miejsce na terenie Kłajpedy od 1924 r. Pismo stwierdza, że obszar Kłajpedy jest litewski.

W r ę c z e n i e l i s t ó w u w i e r z y t e l n i a j ą c y c h p r z e z p o s ł a l i t e w s k i e g o w H o l a n d j i. Prasa kowieńska z 10.VII.35 r.: W tych dniach poseł Bałutis został przyjęty przez królową holenderską w jej letniej rezydencji. Na posłuchaniu doręczył on królowej listy uwierzytelniające.

D e l e g a c i m i a s t b a ł t y c k i c h w K ł a j p e d z i e. Prasa kowieńska z 11.VII.35 r.: Przybyli do Kłajpedy delegaci na zjazd bałtyckich związków miast. Zwiedzili miasto i zapoznali się z jego przedsiębiorstwami. Nadburmistrz m.Kłajpedy wydał na ich cześć przyjęcie. Z Kłajpedy udali się delegaci do Nidy.

D o k o ł a 1 5 - l e c i a t r a k t a t u p o k o j o w e g o z S o w i e t a m i. Prasa ryska z 11.VII.35 r.: Cała prasa litewska zamieszcza obszerne artykuły z okazji 15-lecia podpisania traktatu pokojowego z Sowietami /12.VII.1920 r./.

"L.Aidas" w dużym artykule wstępnym szczegółowo charakteryzuje znaczenie traktatu pokojowego, wskazując na to, że w ciągu tych 15 lat stosunki między Litwą a Sowietami rozwijały się bez żadnych wstrząsów i zygzaków w określonym kierunku. Gazeta wyraża nadzieję, że przyjazne stosunki między obu państwami będą zachowane nadal w ciągu długich lat.

Wieczorem 12 lipca premjer Tubelis, który pełni obowiązki w zastępstwie min.S.Z. Lozorajtisa, wydał obiad , w którym wzięli udział członkowie rządu oraz członkowie poselstwa sowieckiego w Kownie z posłem Karskim na czele.

P r o t e s t b e r l i ń s k i w z w i ą z k u z e s p r a w ą k ł a j p e d z k i c h t o w a r z y s t w k r e d y t o w y c h. Jak podaje "Berliner Tageblatt" rząd niemiecki zwrócił się do rządu litewskiego z protestem przeciwko wyrokowi, jaki zapadł w Sądzie Apelacyjnym w Kownie 14 czerwca w sprawie towarzystw kredytowych w Kłajpedzie: "Agrarji" i "Kredytowego Towarzystwa Rolników Kłajpedzkich". Dłużnikom tych towarzystw zezwolono wpłacać należne towarzystwom raty w "Landschafsbank" w Kłajpedzie. Rząd niemiecki domaga się zaspokojenia interesów niemieckich obywateli.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Z m i a n y p e r s o n a l n e w s ą d o w n i c t w i e. Prasa kowieńska z 11.VII.1935 r.: Z rozporządzenia ministra Sprawiedliwości, kandydat marjampolskiego Sądu Okręgowego Martiszus został mianowany sędzią śledczym I rejonu w Olicie. Uprzednio pełniącego te obowiązki p.Daugirdasa mianowano marjampolskim okręgowym sędzią śledczym. Wreszcie sędzia śledczy marjampolskiego Sądu Okręgowego Mieżus został przeniesiony na stanowisko wiceprokuratora tej instytucji sądowej.

K o n f i s k a t a k s i ą ż k i o s ą d o w n i c t w i e. Prasa kowieńska z 11.VII.35 r.: Z rozporządzenia komendanta m.Kowna została skonfiskowana książka Olgierda Šmilgi "Musu Tejsmas". Uznano, że skonfiskowane wydawnictwo obniża powagę władz.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

N o w e p i s m o p o l s k i e . "Dzień Polski" Nr.108 z 8.VII. 1935 r.: Wyszedł z druku 1 numer /lipcowy/miesięcznika młodzieży polskiej w Litwie p.t. "Głos Młodych". Zeszyt jest poświęcony przeważnie pamięci Marszałka Piłsudskiego i bogato ilustrowany. Zawiera portret Marszałka i obszerny życiorys, pozatem szereg artykułów aktualnych: "O przyszłość naszą". Wśród swoich i obcych" i t.d.

V. LITWINI PRUSCY.

K r o n i k a.

S y t u a c j a L i t w i n ó w w T y l ż y. Prasa kowieńska z 10.VII.35 r.: Prasa niemiecka podaje, że Dom Litewski w Tylży został zamknięty. Działalność tej litewskiej placówki w Prusach musiano zawiesić spowodu stałych napaści ze strony hitlerowców.

Z parafji w Pakrokach wydalono księdza, który uczył dzieci języka litewskiego. Liczba nabożeństw litewskich została tu zmniejszona z dwóch na miesiąc do trzech rocznie. Parafjanie, którzy w większości są Litwinami skarżą się władzy duchownej na ucisk, ale nic nie mogą wskórać.

"N.T.Kelejvis" donosi, że litewskie T-stwo Kulturalno-Oświatowe na czele którego stoi dr.Vidunas, musiało przed kilku dniami opróżnić zajmowany lokal. Czy T-stwo znajdzie innych lokal, jest bardzo wątpliwem.-

Pismo zaznacza, że w Tylży w miejscach publicznych niepodobna mówić po litewsku.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

"L i e t u v o s A i d a s" o r o l i K ł a j p e d y w p o l i t y c e n i e m i e c k i e j. "L.Aidas" Nr.156 /z VII. 1935 r./ Art.p.t. "Kłajpeda w ogólnej polityce Trzeciej Rzeszy". Streszczenie:

Nietylko na Litwie, lecz również zagranicą duże zdziwienie wywołało miejsce, jakie trzecia Rzesza wyznaczyła Kłajpedzie w swej ogólnej polityce. Kłajpeda nie ma dla wielkich Niemiec konkretnego znaczenia, ani pod względem obszaru, ani też ludności, czy bogactw naturalnych. Oficjalnie Trzecia Rzesza uważa za swój obowiązek troszczyć się o niemieckość Kłajpedy. Jednak nikt, za wyjątkiem Niemców nie zaprzecza dziś litewskości Kłajpedy. Jeżeli nawet przypuścić, że wszyscy mieszkańcy Kłajpedy są Niemcami, to i w takim razie polityka trzeciej Rzeszy odnośnie Kłajpedy musiałaby budzić zdziwienie, gdyż wtedy ludność Kłajpedy stanowiłaby zaledwie jedną tysiaczną część narodu niemieckiego. Niemcy bowiem głoszą, że jest ich przeszło 100 miljonów, z czego przeszło 30 milj. mieszka zagranicą. Niesłychać jednak, by Trzecia Rzesza wykazywała taką troskę względem tych miljonów, jaką wykazuje względem kilkunastu tysięcy Niemców kłajpedzkich.

Cały świat wie, że rząd litewski w stosunku do mniejszości narodowych jest bardzo tolerancyjny. Mniejszości mają zagwarantowane prawa autonomji narodowej. Ponadto prawa niemieckie w Kłajpedzie chroni jeszcze statut kłajpedzki. Z tego względu powstaje pytanie, co zmusza rząd Trzeciej Rzeszy do wysuwania pretensyj, które prowadzą do naprężenia stosunków i skłaniają Trzecią Rzeszę do stosowania względem Litwy represyj? Rzecz prosta, rząd Rzeszy ma w tym względzie pierwszorzędne cele polityczne, które się już stopniowo wyjaśniają.

Prasa niemiecka stawia obecnie otwarcie żądania plebiscytu na obszarze Kłajpedy. Przyłaczenie Saary do Niemiec zachęca widocznie Niemców do nowych plebiscytów. Gdyby Niemcom udało się przeprowadzić głosowanie na obszarze Kłajpedy byłoby im łatwo przejść do pogwałcenia innych postanowień terytorjalnych traktatu wersalskiego. W ten sposób otworzyłaby się droga do "zmycia ostatnich szczątków hańby wersalskiej". Tem się właśnie tłumaczy wtrącanie się dzisiejszych Niemiec do spraw kłajpedzkich.-